خبر

وزیر نفت:

ایران و کنیا برای توسعه تجارت فراورده‌های نفتی آماده‌اند

● وزیر نفت جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد با فراهم‌شدن شرایط بهتر برای توسعه همکاری ایران و کنیا در پی رفع تحریم‌ها، دو کشور می‌توانند در بخش‌های مختلف مانند تأمین نفت و فراورده‌های نفتی با یکدیگر همکاری کنند.به گزارش وزارت نفت، «بیژن زنگنه» دیروز(یکشنبه) در دیدار با رئیس مجلس نمایندگان کنیا گفت: همکاری با آفریقا از اولویت‌های سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران است.وی درباره توسعه روابط دو کشور ابراز امیدواری کرد و افزود: در گذشته نیز تفاهم‌هایی بین دو کشور وجود داشت که بخش کوچکی از آن اجرا شد.وی اضافه کرد: با برداشته‌شدن تحریم‌ها، شرایط بهتری برای توسعه همکاری‌ها فراهم شده است.«جاستین موتوری»، رئیس مجلس نمایندگان کنیا، دیروز با رئیس مجلس شورای اسلامی هم در یک نشست خبری شرکت کرد.

قیمت نفت سبک ایران به بشکه‌ای ۴۲،۱۵ دلار رسید

● **ایرنا:** قیمت نفت خام سبک ایران در هفته منتهی به ۱۶سپتامبر (۲۶ شهریور) با یک دلار و ۵۰ سنت کاهش نسبت به هفته ماقبل به ۴۲ دلار و ۱۵ سنت برای هر بشکه رسید.بازنگری اوپک در پیش‌بینی عرضه نفت خود و افزایش دکل نفتی فعال در آمریکا، قیمت نفت‌خام‌های شاخص را در هفته منتهی به ۱۶ سپتامبر بیش از یک دلار برای هر بشکه کاهش داد.کارشناسان معتقدند: با نزدیک‌شدن به زمان اجلاس غیررسمی اوپک که قرار است در حاشیه مجمع بین‌المللی انرژی، روز هفتم مهر در الجزایر برگزار شود، قیمت نفت افزایش خواهد یافت.به گزارش مدیریت کل امور اوپک و روابط با مجامع انرژی وزارت نفت، قیمت نفت خام سنگین ایران با یک‌دلار و ۴۸ سنت کاهش به ۴۰ دلار و ۳۸ سنت برای هر بشکه رسید، درحالی‌که میانگین قیمت نفت سنگین ایران امسال تاکنون ۳۶ دلار و ۴۲ سنت برای هر بشکه بود.قیمت سبد نفتی اوپک نیز در هفته مورد بررسی، به ۴۲ دلار و ۶۸ سنت برای هر بشکه رسید که نسبت به هفته پیش از آن، یک دلار و پنج سنت کاهش نشان می‌دهد.

فشارکی، رئیس شرکت مشاوره فکتس گلوبال انرژی در گفت‌وگو با «شرق»:

زنگنه به دنبال آوانس است

اگر IPC راه نیفتد تولید نفت در ایران سقوط خواهد کرد

شکوفه حبیب‌زاده، شرق: کنفرانس بین‌المللی انرژی الجزایر امروز پنجم مهرماه آغاز می‌شود و کشورهای نفتی دو روز مهلت دارند گرد هم جمع شوند تا شاید درباره قیمت‌ها در بازار نفت و فریز نفتی بتوانند با یکدیگر به توافقاتی تلویحی برسند. هرچند این نشست، یک نشست حاشیه‌ای به شمار می‌رود و تصمیم‌گیری در آن رخ نمی‌دهد، اما بااین‌حال به گفته مدیرعامل مؤسسه بین‌المللی مطالعات انرژی «فکتس» آمریکا، این نشست به بازار اعتماد می‌دهد. فریدون فشارکی در گفت‌وگو با «شرق» نگاهش به بازار را با پیش‌بینی قیمت آغاز می‌کند: «پیش‌بینی ما این است که قیمت نفت بین ۵۰ تا ۵۵ دلار تا آخر سال میلادی تثبیت شود و در سال آینده بین ۵۵ تا ۶۰ دلار نوسان داشته باشد؛ یعنی در آینده نزدیک، قیمت نفت به بیش از ۶۰ دلار نخواهد رسید». مدیرعامل مؤسسه بین‌المللی مطالعات انرژی «فکتس» آمریکا معتقد است در این شرایط اوپکی‌ها نمی‌توانند کار خاصی انجام دهند، مگر آنکه نوار ۱۰دلاری در بازار اعلام کند که فقط عربستان درباره این نوار می‌تواند تصمیم بگیرد؛ زیرا فقط این کشور قدرت دارد تا میزان تولید خود را افزایش یا کاهش دهد و در بازار تأثیرگذار باشد و چنین هم خواهد کرد و کشورهای اوپک هم دنباله‌رو آن خواهند بود. این را با جدیت تمام می‌گوید و از پذیرش فریز نفتی از سوی ایران استقبال می‌کند. به گفته او، در این شرایط حتی ایران تمایل به فریز دارد تا صادرات نفت عربستان از ۱۰،۶میلیون بشکه در روز به ۱۰،۲میلیون بشکه در روز بازگردد. فشارکی در گفت‌وگوی خود با «شرق» در ارزیابی‌اش درباره قراردادهای نفتی، این قراردادها را بسیار مطلوب می‌داند و معتقد است کسانی که در ایران از آن انتقاد می‌کنند بی‌اطلاع هستند و روی هوا از آن انتقاد می‌کنند. او می‌گوید: «درحال‌حاضر ایران نیاز به سرمایه‌گذاری مبرم دارد. اگر کسی سرمایه‌گذاری نکند تولید نفت ایران به‌طور طبیعی به قبل از تحریم سقوط خواهد کرد؛ بنابراین موضوع قرارداد IPC برای ایران حیاتی است. اگر این قرارداد راه نیفتد صادرات نفت در ایران سقوط خواهد کرد و به صفر می‌رسد و به‌این‌ترتیب ایران از بازار نفت خارج می‌شود». فشارکی تأکید می‌کند کسانی که مخالف این قراردادها هستند، می‌خواهند آینده نفتی ایران را از بین ببرند: «اگر دست و پای آقای وزیر بسته شود و سرمایه‌گذاری صورت نگیرد، در واقع ایران را محکوم کرده‌ایم که از دنیای نفت از لحاظ سیاسی و اقتصادی خارج و به بازیکن صفر تبدیل شود، زیرا نفت برای ایران قدرت به همراه می‌آورد».

اوضاع بازار نفت را چطور ارزیابی می‌کنید؟

بازار نفت در حال برگشتن به تعادل است، چون تقاضا هنوز خیلی قوی است. به این معنی که تقاضا به ازای هر سال ۱،۵ میلیون بشکه در روز بالا می‌رود. ایران هم وارد بازار عرضه شده و ۹۹ درصد کاری را که باید انجام می‌داده، انجام داده است. اکنون مشکل بازار نفت این است که آیا لیبی وارد بازار نفت می‌شود یا خیر. اگر لیبی وارد بازار شود، یک میلیون بشکه اضافه دارد که سبب می‌شود قیمت در بازار به سرعت سقوط کند. دعوای بین دولت نیجریه و مخالفان دولت این کشور (بوکوحرام) هم باعث شده نیم میلیون بشکه از بازار خارج شود. ممکن است نیجریه هم وارد بازار شود، اما امکان اینکه این دو مورد با هم انجام شود، کم است. بالاخره لیبی و نیجریه وارد بازار خواهند شد، اما اینکه این اتفاق هم‌زمان با هم بیفتد خیلی کم است.

فکر می‌کنید قیمت نفت در چه محدوده‌ای قرار بگیرد؟

پیش‌بینی ما این است که قیمت نفت بین ۵۰ تا ۵۵ دلار تا آخر سال میلادی تثبیت شود و در سال آینده بین ۵۵ تا ۶۰ دلار نوسان داشته باشد، یعنی در آینده نزدیک قیمت نفت به بیش از ۶۰ دلار نخواهد رسید، البته این‌طور هم نیست که به ۲۰، ۳۰ دلار سقوط کند. جریان چارچوب کلی نفت بد نیست، اما فروشنده‌های نفت باید عادت کنند که قیمت‌های قبلی که موجب خوشحالی همه کشورهای نفتی بود، خیالی بوده است. قیمت‌های نفتی در پنج، شش سال قبل هم در محدوده ۴۰ تا ۵۰ دلار بوده و آن زمان هم همه کشورهای نفتی خوشحال بودند و مازاد بودجه هم داشتند. کشورهای نفتی درحال‌حاضر باید خودشان را با این شرایط تطبیق دهند. بعد از دو، سه سال ممکن است قیمت نفت به ۷۰ دلار هم برسد، اما برنامه‌ریزی کشورها باید روی ۵۰ تا ۶۰ دلار باشد.

ادامه در صفحه ۱۵

یادداشت

ایران و طرح فریز نفتی

امید شکری‌کله‌سر
دانشجوی دکترای روابط بین‌الملل

روند کاهش قیمت نفت که از تابستان ۲۰۱۴ شروع شد، بر اقتصاد کشورهای صادرکننده تأثیر منفی گذاشت و کشورهای عمده تولیدکننده نفت را برای یافتن راه‌حلی به منظور کنترل کاهش قیمت نفت و افزایش آن به چالش کشید. ماه آوریل ۲۰۱۶ (فروردین ۹۵) تعدادی از کشورهای عضو و غیرعضو اوپک در دوحه قطر گرد هم آمدند تا درباره طرح فریز نفتی با هم گفت‌وگو کنند. وزیران نفت و انرژی روسیه، عربستان سعودی، ونزوئلا و قطر درباره طرح فریز نفتی به توافق رسیدند تا میزان تولید روزانه این کشورها به میزان تولید ۱۱ ژانویه همان سال ثابت بماند.

این طرح اثر کوتاه‌مدتی بر قیمت نفت گذاشت اما با پایبندنبودن کشورهای عضو و غیرعضو اوپک، عملا ناموفق بود. عرضه نفت در آن زمان مانند شرایط فعلی بیش از نیاز بازار بود. به هر تقدیر ایران در اجلاس دوحه شرکت نکرد چراکه در نظر داشت با افزایش تولید نفت خویش از مزایای برجام بهره گیرد و سهم ازدست‌رفته خویش را در بازار جهانی نفت به دست آورد. اکنون قرار است کشورهای عضو اوپک در اجلاس دوروزه این سازمان در الجزایر شرکت کنند و در طرح جدید فریز نفتی با هم درباره «اقدام دسته‌جمعی» برای حمایت از افزایش قیمت جهانی نفت رایزنی کنند. اجلاس الجزایر با تلاش‌های این کشور و همچنین ونزوئلا و کویت برگزار می‌شود. با توجه به اینکه نزدیک به ۷۵ درصد از درآمدهای ارزی دولت ونزوئلا با فروش نفت و فراورده‌های نفتی فراهم می‌شود، کاهش قیمت نفت اثر بسیار گسترده و فلاکت‌باری بر اقتصاد این کشور گذاشته است. درعین‌حال گفته شده وزیر نفت ایران در اجلاس الجزایر شرکت خواهد کرد. در پی تحریم نفتی ایران در مسئله هسته‌ای، تولید روزانه نفت ایران به ۲،۸ میلیون بشکه در روز رسیده بود و از این میزان ایران روزانه رقمی در حدود یک میلیون بشکه صادر می‌کرد.

پس از برجام، ایران توانست میزان تولید روزانه خویش را به‌طور درخورتوجهی افزایش دهد و به رقمی حدود سه‌میلیون‌و ۶۵۰ هزار بشکه در روز برساند. این رقم در قیاس با تولید روزانه ایران در ماه فروردین ۹۵ هم‌زمان با فریز نفتی دوحه، نزدیک به ۲۰۰ هزار بشکه بیشتر است.

طبق برنامه‌ها اولویت اول وزارت نفت، تولید روزانه نفت در حدود چهارمیلیون‌و ۵۰۰ هزار بشکه در روز یعنی احیای ظرفیت تولید نفت خام به میزان سال ۱۳۸۴ است؛ امری که به نظر می‌رسد تا پایان دولت روحانی محقق شود. همچنین مطابق سند چشم‌انداز ۲۰ساله توسعه کشور؛ ایران باید در سال ۱۴۰۴ با تولید روزانه پنج‌میلیون‌و ۶۰۰ هزار بشکه در روز بتواند هفت درصد تولید نفت جهانی را در اختیار داشته باشد (ضمن آنکه باید در بعد فناوری نفت و گاز در منطقه جایگاه اول را احراز و همچنین بتواند بین اعضای اوپک جایگاه دوم تولید را احیا کند).

ادامه در صفحه ۱۵

خبر

پنجره واحد خدمات شهری و اجتماعی ضرورتی مغفول

● **علی فیروزی:** تغیر سبک زندگی از روستانشینی به شهرنشینی به شکل بی‌سابقه‌ای روند صعودی به خود گرفته است. طبق آمار بانک جهانی در سال ۱۹۵۰ فقط ۳۰ درصد از مردم دنیا شهرنشین بودند. این تغییر سبک زندگی به‌گونه‌ای شد که برای اولین‌بار در سال ۲۰۰۷، جمعیت شهرنشین از جمعیت روستانشین پیشی گرفت. براساس همین آمار، در سال ۲۰۱۴ این رقم به ۵۴ درصد افزایش پیدا کرده است و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۵۰، این رقم به ۶۶ درصد افزایش پیدا کند. شاید در نگاه اول، تمام این تغییر سبک زندگی را منفی ببینیم، اما این تغییر محاسنی هم دارد که از آن جمله می‌توان به افزایش فعالیت‌های اقتصادی و فرهنگی، گردهم‌آمدن ایده‌ها و افراد، بهبود وضعیت محیط‌زیستی به‌واسطه افزایش تراکم جمعیت در یک بخش جغرافیایی، نزدیکی افراد به همدیگر و در نتیجه کاهش حمل‌ونقل ماشینی و استفاده کمتر از سوخت‌های فسیلی اشاره کرد. اما درعین‌حال نباید چالش‌های حاصل از این تغییر سبک زندگی و گسترش روزافزون وسعت شهرها را دست‌کم گرفت. چالش‌هایی مانند محدودیت منابع آب‌وهوای تمیز، محدودیت انرژی و زمین، افزایش روزافزون تقاضا برای دریافت خدمات از حاکمیت از سوی مردم و مشکلات مدیریتی ناشی از کنترل و پاسخ‌گویی به این درخواست‌ها. برای رفع این چالش‌ها، افزایش بهره‌وری اقتصادی و همچنین ارتقای سطح کیفی زندگی در شهرها، نیازمند سیستم‌های ارتقا دهنده کارآمدی و سیستم‌های مدیریت و بهره‌وری استفاده پایدار از منابع هستیم. مجموعه این سیستم‌ها زمانی می‌توانند به‌درستی کار کنند که در یک طرح بزرگ و به‌هم‌پیوسته و به صورت اجزائی از یک سیستم جامع و بزرگ‌تر دیده شده باشند که به این سیستم جامع، پنجره واحد خدمات شهری گفته می‌شود. حال سؤال اینجاست که اگر پنجره واحد خدمات شهری وجود نداشته باشد، چه اتفاقی می‌افتد؟ در تعریف مفاهیم، تعریف پنجره واحد خدمات شهری را می‌توان به این شکل بیان کرد: «استفاده آسان از فناوری اطلاعات برای توزیع خدمات شهری به صورت مستقیم، شبانه‌روزی و بدون تعطیلی به شهروندان و همچنین دریافت نیازها از مردم از یک درگاه خدمت‌رسانی» یا در تعریفی دیگر آن را «ارائه خدمات شهری به شهروندان و کنترل آن از طریق فناوری اطلاعات به صورت مستقیم و از طریق یک کانال» عنوان کرده‌اند.

ادامه در صفحه ۱۵